

Številka: 00104-250/2019/5

Datum: 12. 9. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z naložbami v slovensko znanstveno-raziskovalno dejavnost

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije naslovil naslednje vprašanje v zvezi z naložbami v slovensko znanstveno-raziskovalno dejavnost.

»Investicija v mariborski IZUM superračunalnik je po desetletju (post)kriznega zanemarjanja znanosti vsekakor dobrodošla. Da pa bo ta potrebna infrastruktura vsebinsko zaživel, so potrebne srednje in dolgoročne naložbe v slovensko znanstveno-raziskovalno dejavnost, vključno s t.i. bazičnimi znanostmi in temeljnih raziskavami, zato vlado sprašujem:

- S katerimi programi in finančnimi viri bo spodbujena vsebinska uporaba te nove raziskovalne infrastrukture?
- Kakšna je srednjeročna strategija razvoja in financiranja temeljnih raziskav v Sloveniji?

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

Investicija v mariborski superračunalnik, ki bo lociran na IZUM-u se izvaja v okviru projekta HPC RIVR in sicer v okviru nadgradnje nacionalne raziskovalne infrastrukture, sofinanciranega iz sredstev ESRR in sledi ciljem ukrepov prednostne osi 1 »Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva« OP 2014-2020, kjer so vlaganja v raziskovalno infrastrukturo ukrep, ki je namenjen krepitvi infrastrukture za raziskave, inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti na tem področju in spodbujanju pristojnih centrov, zlasti takšnih, ki so evropskega pomena.

Nadgrajen HPC RIVR bo s svojo opremo povzročal multiplikativne učinke. Slovenskim raziskovalcem bo zagotavljal uporabo najsodobnejše superračunalniške tehnologije in s tem znanstveni sferi ponujal prosti dostop do bistveno povečanih zmogljivosti znanstvenega računanja (HPC), analize velike količine podatkov (*Big Data*) kakor tudi hranjenja večjih količin digitalnih podatkov (*Open Research Data*). Prispeval bo k povečanju obsega in kvalitete razvojno-raziskovalnih projektov, ki za svojo realizacijo potrebujejo povečane računske zmogljivosti. Oprema HPC RIVR bo bistveno pripomogla k širšemu razvoju kadrov s področja HPC, saj bo zagotavljala široko dostopnost za namene izobraževanja in usposabljanja. Zmogljivost opreme HPC RIVR bo omogočala večnivojsko in večkriterijsko optimizacijo novih materialov in izdelkov, kar se bo posredno odražalo v povečani konkurenčnosti Slovenije na mednarodnih trgih.

Vrhunska oprema bo omogočala in učinkovito podpirala nove raziskave in razvoj novih storitev na področjih, ki zahtevajo visoko zmogljivo računanje oziroma obdelavo velikih količin podatkov, kot so IoT, blockchain in kripto tehnologije, strojno učenje, umetna inteligenca, big data, kibernetična varnost, vizualizacija znanstvenih rezultatov, razvoj virtualnih interaktivnih okolij ipd.

Omogočila bo aktivno raziskovalno sodelovanje v velikih mednarodnih projektih Obzorja 2020 in Evropa kakor tudi nacionalnih temeljnih in aplikativnih projektih ter aktivno razvojno sodelovanje s podjetji in prenos znanja v industrijsko okolje.

Politika raziskav in inovacij sledi nacionalni strategiji za raziskave in inovacije, ki se v letu 2020 izteka, zato se bodo po konstituiranju Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, začele priprave izhodišč za nov strateški okvir. Glede financiranja znanosti ostajajo v veljavi osnovne usmeritve, o katerih je dosežen širok strokovni in politični konsenz. Ciljna vrednost javnega financiranja za raziskovalno dejavnost ostaja 1 % BDP. Cilj je opredeljen tako v strateških dokumentih (Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije), v političnih dokumentih (Koalicijska pogodba), kakor tudi v predlogu novega Zakona o raziskovalni in inovacijski dejavnosti. Za uresničevanje tega cilja so predvideni sledeči mehanizmi:

- Postopno povečevanje integralnega proračuna, namenjenega z raziskave;
- Financiranje raziskovalnih aktivnosti prek sredstev kohezijske politike (financiranje infrastrukture, raziskav, kariernega razvoja raziskovalcev in prenosa znanja v gospodarstvo).

Poleg tega bo Vlada Republike Slovenije nadaljevala in nadgradila aktivnosti podpore raziskovalnim organizacijam pri sodelovanju v centralnih programih Evropske unije in sodelovanju z gospodarstvom.